

Onegdaj najlepszym zabezpieczeniem spokojnej starości były... dzieci. Im liczniejsza była ich gromadka, tym spokojniej można było patrzeć w przyszłość i nie martwić się o to, za co będzie się kupowało leki i żywność oraz czy znajdzie się ktoś, kto poda przysłowiową szklanekę wody.

Ale ten „system emerytalny” to już przeszłość. Zmieniło się wszystko, zarówno w kontekście jakościowym jak i ilościowym. Od sposobu traktowania rodziców i dziadków (jak wynika z aktualnych badań, Polacy coraz rzadziej opiekują się osobami starszymi), aż po fakt, iż za kilkanaście lat na jednego wnuka przypadają będzie 4 emerytów (jeszcze w drugiej połowie XX wieku relacja była odwrotna, na parę dziadków przypadało aż 8 wnuków!).

Minęły także bezpowrotnie czasy, kiedy można było się oglądać na państwo, licząc, że zagwarantuje ono godziwą emeryturę. Dlatego jeśli umiesz liczyć, nie licz na państwo. Lepiej, bezpieczniej i wygodniej jest planować sobie życie po swojemu, nawet, jeśli się już nie jest osobą tak aktywną jak kiedyś.

Ekonomiści są zgodni w swoich opiniach. Przyszłe emerytury będą znacząco niższe niż obecne.

Emerytura z publicznego systemu emerytalnego (ZUS i OFE) nie zapewni nam wystarczającej ilości pieniędzy by wygodnie żyć po zakończeniu kariery zawodowej. Stosunek wysokości przyszłej emerytury do ostatnich zarobków przed przejściem na emeryturę, czyli tzw. stopa zastąpienia netto w Polsce za 30 lat wyniesie, według różnych szacunków, jedynie 30 - 40 proc. Bez dodatkowego oszczędzania będzie nam trudno w przyszłości.

Dlatego, aby uniknąć obniżenia standardu życia po zakończeniu aktywności zawodowej, lepiej zainteresować się rozwiązaniami, które pozwolą na to by oszczędzać i inwestować pieniądze.

Trzeba, bowiem pamiętać: nawet niewielkie pieniądze odkładane systematycznie i przez lata mogą przynieść sensowne zyski.

Rzućmy, więc okiem na zaprezentowane poniżej wybrane możliwości odłożenia sobie pieniędzy na przyszłą emeryturę, a potem... działajmy, działajmy, działajmy!

Nie wszystkie jajka do tego samego koszyka

Warto pamiętać o starej jak świat zasadzie, że dobrze jest nie wkładać wszystkich jajek do tego samego koszyka, czyli... nie inwestować wszystkich oszczędności w ten sam sposób. Ponieważ jeśli koszyk Ci upadnie, to stracisz wszystko, co masz. W miarę możliwości dobrze jest postarać się lokować oszczędności na przyszłość w kilku różnych instytucjach finansowych, w instrumentach o różnym poziomie ryzyka inwestycyjnego. Dodatkowo, żeby przynajmniej częściowo zabezpieczyć się przed teoretycznie zawsze możliwym krachem na rynku finansowym, można część pieniędzy lokować w aktywach spoza tego rynku, jak chociażby w nieruchomościach czy metalach szlachetnych.

Podstawowa zasada inwestowania jest taka, że im jest on młodszy jest wiek oszczędzającego tym na większe ryzyko można on sobie pozwolić. Można skorzystać z reguły 100 minus wiek oszczędzającego. Jeśli ma się, więc 40 lat, to oznacza, że można 60 proc. środków przeznaczyć na inwestycje o ryzykownym charakterze, a pozostałe 40 proc. na przynoszące mniejsze korzyści, ale stabilniejsze formy oszczędzania.

Życzę Państwu powodzenia w inwestowaniu w swoją przyszłość. Warto to czynić nawet, jeśli ma się do dyspozycji niewielką kwotę. Byleby być systematycznym i zdyscyplinowanym w realizacji swojej strategii inwestycyjnej.

Poniżej pomysły za zabezpieczenie sobie środków na emeryturze.

Marek Wójcik

Indywidualne konto emerytalne (IKE)

Jest to produkt, który łączy długofalowe oszczędzanie z myślą o emeryturze z względną elastycznością. Dodatkowo jest to rozwiązanie dość proste do zrozumienia dla przeciętnego klienta – struktura kosztów jest jasna i przejrzysta.

Środki na Indywidualnym Koncie Emerytalnym są gwarantowane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Na IKE może gromadzić oszczędności wyłącznie jeden oszczędzający. Oznacza to, że nie ma możliwości gromadzenia oszczędności wspólnie, np. z małżonkiem czy z dzieckiem. Każda z tych osób musi założyć własne, odrębne IKE.

IKE można założyć bez względu na to, czy jest się uczestnikiem pracowniczego programu emerytalnego.

Zaletą IKE jest brak podatku od dochodów kapitałowych, (czyli tzw. podatku Belki).

Plusem jest także relatywnie wysoki limit wpłat (w 2014 roku jest to kwota 11 238 zł) oraz brak konieczności regularnych wpłat.

Kwota stanowiąca limit wpłat na Konto IKE w danym roku może być wpłacona jednorazowo bądź w dogodnych częściach. O wysokości i terminie wpłat decyduje, zatem oszczędzający samodzielnie, przy czym jeżeli w danym roku wpłata jest mniejsza niż dopuszczona limitem, nie można dokonać dopłaty w latach następnych.

Oszczędzający jest informowany o stanie swojego Konta IKE na warunkach określonych w umowie o prowadzenie Konta IKE. Umożliwia to bieżącą kontrolę efektów gromadzenia oszczędności na dodatkową emeryturę.

Rozpoczęcie oszczędzania na Koncie IKE, jak również "wyjście" z inwestycji, czyli wypowiedzenie umowy i zwrot środków może nastąpić w dowolnym momencie. W przypadku zwrotu prawo do zwolnienia podatkowego zostaje jednak utracone.

Oszczędzający ma prawo w każdej chwili zmienić instytucję finansową prowadzącą Konto IKE, dokonując tzw. wypłaty transferowej. Wypłata transferowa jest dokonywana na podstawie dyspozycji oszczędzającego lub osoby uprawnionej, po uprzednim zawarciu umowy o prowadzenie Konta IKE z inną instytucją finansową, albo po przystąpieniu do programu emerytalnego.

Kolejnym udogodnieniem jest możliwość wskazania osób, którym zostaną wypłacone środki na Koncie IKE w przypadku śmierci oszczędzającego. Wskazanie powyższych osób, czyli uprawnionych, może być dokonane w dowolnym momencie i może być zmienione w każdym czasie.

Gdy oszczędzający nie wyznaczy takiej osoby, środki zgromadzone na IKE przypadają spadkobiercom, a w przypadku IKE prowadzonego przez zakłady ubezpieczeń na życie środki przyznane na podstawie umowy ubezpieczenia przypadają najbliższej rodzinie ubezpieczonego w kolejności ustalonej w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

Oszczędzający, dla swojej wygody, może działać przez ustanowionego pełnomocnika, zaś środki zgromadzone na Koncie IKE mogą być przedmiotem obciążenia zastawem.

Moment wypłaty środków zgromadzonych na IKE zależy od oszczędzającego. Również do jego decyzji (albo osoby uprawnionej, w przypadku śmierci oszczędzającego) pozostawiono wybór formy wypłaty, tzn. czy jednorazowo będzie wypłacony cały zgromadzony kapitał, czy też wypłata środków zgromadzonych na IKE będzie miała formę ratalną.

Nie ma obowiązku wypłaty środków zgromadzonych na IKE w określonym czasie (np. po ukończeniu 70 lat, czy po przejściu na emeryturę).

Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE)

To uzupełnienie Indywidualnych Kont Emerytalnych oraz Pracowniczych Programów Emerytalnych. Przystąpienie do IKZE jest dobrowolne. Z tego sposobu zabezpieczenia przyszłości może skorzystać każdy, kto ukończył szesnasty rok życia. IKZE można założyć w: towarzystwie funduszy inwestycyjnych, towarzystwie ubezpieczeniowym, banku, domu maklerskim lub otwartym funduszu emerytalnym, którego jest się klientem w ramach drugiego filaru.

Wpłaty na IKZE są ograniczone limitami. Zaletą jest możliwość odliczenia dokonywanych wpłat od podatku. Wypłata zgromadzonych środków może nastąpić po osiągnięciu wieku emerytalnego: jednorazowo, w formie dożywotniej emerytury lub też w formie, comiesięcznych wypłat przez okres 10 lat. Od wypłat należy zapłacić podatek dochodowy. W przypadku śmierci właściciela IKZE zgromadzone środki są przekazywane osobie przez niego wskazanej.

Polisa unit-linked ("system naczyń połączonych")

Firmy ubezpieczeniowe oferują inny produkt inwestowania na starość.

Inwestowanie choćby części pieniędzy poza bankiem, w perspektywie kilkudziesięciu lat daje szansę na większe zyski. Jeśli obecnie średni zysk lokat to 3 – 4 proc rocznie, to w przypadku np. inwestowania na giełdzie można osiągnąć dwa lub kilka razy więcej.

Polisy unit-linked są właśnie produktami inwestycyjnymi „opakowanymi” w polisę ubezpieczeniową. Główną zaletą unit-linków jest kontrola poziomu ryzyka – posiadacz polisy sam decyduje, w jakie fundusze będzie inwestowana jego składka. Ponadto towarzystwa ubezpieczeniowe oferujące unit-linki umożliwiają przenoszenie się między funduszami (darmowego transferu można dokonywać nawet 12 razy w roku).

Produkty tego typu łączą funkcję ochronną i inwestycyjną. Głównym celem polis unit-linked jest przede wszystkim długoterminowe inwestowanie zgromadzonych środków, tak by przyniosły one jak największy zysk. Dlatego też znaczna część składki jest inwestowana, a nie przeznaczana na ochronę na wypadek śmierci.

Idea funkcjonowania polis inwestycyjnych tego typu jest prosta i zakłada "pozorne" występowanie ochrony ubezpieczeniowej na rzecz możliwości inwestowania w fundusze (to główna różnica pomiędzy polisą unit-link, a ubezpieczeniem z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, w którym większa, bądź mniejsza część wpłacanej składki przeznaczana jest na ochronę).

Zaletą polis unit-linked jest możliwość wypłaty świadczenia, czyli zgromadzonych środków, wskazanej w polisie osobie bez żadnego podatku.

Bardzo istotną cechą tego rodzaju polis jest fakt, iż gromadzone i inwestowane środki są wyłączone w 75 proc. z postępowania sądowego i nie podlegają windykacji (wyjątek roszczenia alimentacyjne).

Wadą tego produktu są jednak dość wysokie opłaty, a także możliwość utraty dużej części zgromadzonych środków przy rezygnacji z polisy przed upływem tzw. okresu bazowego (kilka lat), Jest to, więc oferta dla osób, które są świadome tego ryzyka i zamierzają inwestować nawet przez 10 czy 15 lat.

Nie jest to rozwiązanie idealne, ale przy spełnieniu kilku uwarunkowań, mogą przynieść całkiem niezłe rezultaty, niezależnie od koniunktury na rynkach finansowych.

Lokaty bankowe

Niemal wszystkie banki oferujące usługi klientom indywidualnym mają w swojej ofercie lokaty bankowe.

Niewątpliwie są one jedną z najbezpieczniejszych form oszczędzania na przyszłość. Po pierwsze, dlatego, że ryzyko bankructwa banku i ewentualnej utraty zainwestowanych pieniędzy jest niewielkie. Po drugie, lokaty bankowe są objęte gwarancjami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (wartości do 50 tys. euro, czyli prawie 200 tys. zł.).

Choć żaden bank nie da nam na lokacie terminowej wysokiego oprocentowania do emerytury, to łatwo lokaty przedłużyć. Bez większego trudu znajdziemy kolejną ofertę lokaty terminowej na kolejny okres. Nasze pieniądze mogą procentować w ten sposób przez wiele lat bez specjalnego zaangażowania z naszej strony. Warto oczywiście wiedzieć, jakie warunki oferuje nasz bank i jak się mają do innych na rynku. Różnice potrafią być znaczne i nie warto ich lekceważyć.

Oprocentowanie lokat uzależnione jest w dużej mierze od wysokości stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej. A te są obecnie na niskim poziomie, stąd i oprocentowanie lokat nie jest wysokie. W sytuacji, gdy stopy procentowe będą rosły, nie warto inwestować pieniędzy w lokaty o stałym oprocentowaniu, gdyż za parę miesięcy może się okazać, iż oferowane w przyszłości odsetki będą wyższe niż obecnie. W lokaty o stałym oprocentowaniu warto wejść wtedy, gdy rynek spodziewa się spadku stóp procentowych.

Trzeba pamiętać, że od zysków z lokaty bankowych, podobnie jak od zysków z inwestycji w inne

instrumenty, trzeba będzie zapłacić podatek Belki.

Gdy chcemy ulokować kwotę wynoszącą kilkadziesiąt czy nawet kilkaset tysięcy złotych najlepiej rozłożyć ją na kilka banków i dopilnować, aby w żadnym nie przekraczała stu tysięcy. Wtedy możemy być pewni, że nasze pieniądze zawsze do nas wrócą.

Obligacje

Alternatywą dla lokat bankowych są obligacje Skarbu Państwa czy też obligacje emitowane przez samorządy. Są one równie, a może nawet bardziej bezpieczne niż bankowe lokaty, bo bankructwo państwa czy też samorządu trudniej wyobrazić sobie niż upadek banku. Do tego dają porównywalne zyski.

Przy pełnym bezpieczeństwie zainwestowanych środków przynoszą niebył może atrakcyjny, ale pewny dochód. W 100 proc. gwarantują zyski oraz zwrot zainwestowanego kapitału, bez względu na zmiany zachodzące na rynku finansowym. Resort finansów oferuje obligacje: stałoprocentowe (dwuletnie DOS), zmiennoprocentowe (trzyletnie TOZ), indeksowane do inflacji (czteroletnie COI) i Emerytalne Dziesięcioletnie Oszczędnościowe Obligacje Skarbowe dziesięcioletnie (EDO).

Właśnie EDO są nowością w ofercie Ministerstwa Finansów. Konstrukcja tych obligacji została pomyślana w ten sposób, aby zapewnić klientom atrakcyjną rentowność ich inwestycji, przy zachowaniu jednoczesnej prostoty instrumentu.

Obligacja EDO oferowana jest wyłącznie osobom fizycznym każdego dnia po cenie równej 100 zł za sztukę. Posiada dziesięć, rocznych okresów odsetkowych, przy czym odsetki podlegają kapitalizacji po upływie każdego okresu odsetkowego. Wypłata odsetek za cały okres oszczędzania następuje jednorazowo przy wykupie obligacji - dokładnie 10 lat od dnia jej zakupu. Taka konstrukcja tych obligacji sprawia, że zysk z inwestycji będzie wyższy, a posiadacz tych papierów nie musi, co roku dokonywać ponownej inwestycji odsetek.

W sytuacji konieczności zakończenia inwestycji obligacje skarbowe dają nabywcom możliwość szybkiego wycofania zainwestowanych środków w pełnej wysokości, wraz z należnymi odsetkami - obligacje oszczędnościowe posiadają opcję przedterminowego wykupu, natomiast obligacje trzyletnie TZ, (które oferowane były do kwietnia 2012 r.) można sprzedać na rynku wtórnym, bezpośrednio w Punkcie Sprzedaży Obligacji, bez konieczności posiadania konta inwestycyjnego w biurze maklerskim.

Ta możliwość wcześniejszego wykupu, w kontekście długookresowego oszczędzania jest w takim samym stopniu atutem obligacji jak i ich wadą.

Fundusze inwestycyjne (FI)

Fundusze inwestycyjne pozwalają potencjalnie uzyskiwać zyski wyższe niż standardowa lokata bankowa, jeśli oszczędzający akceptuje pewien poziom ryzyka związany z inwestycją. Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (TFI) oferują szerokie spektrum inwestycyjne, zapewniając zarządzanie powierzonymi aktywami. Na rynku dostępnych jest wiele funduszy posiadających zróżnicowane strategie inwestycyjne. Poczynając od takich, które koncentrują się na ochronie kapitału, czy generowaniu niewielkiego, ale wysoce prawdopodobnego zysku, po takie, które celują w uzyskanie wysokich stóp zwrotu, co

oczywiście wiąże się z większą zmiennością wartości jednostki.

Należy jednak pamiętać, że fundusze inwestycyjne nie są "maszynką do zarabiania pieniędzy" i zdawać sobie sprawę z ryzyka obciążającego inwestycje w fundusze wszystkich kategorii. To, że fundusz jest funduszem obligacji czy funduszem rynku pieniężnego nie znaczy, że nie ma ryzyka spadku wartości jednostki, o czym mogliśmy się przekonać w ostatnim czasie patrząc na wyniki funduszy obligacyjnych, które inwestowały w obligacje korporacyjne.

Fundusze inwestycyjne są bardzo dobrym instrumentem do oszczędzania w ramach planów czy programów emerytalnych, gdzie pracodawca, jako instytucjonalny inwestor może wynegocjować nieporównywalnie lepsze warunki niż osoba fizyczna. Inwestując indywidualnie starajmy się szukać możliwości nabywania jednostek, przez kanały dystrybucji, dzięki którym nie zapłacimy opłat dystrybucyjnych.

Inwestowanie w nieruchomości

Posiadanie nieruchomości może być bardzo dobrym sposobem zabezpieczenia finansowego na czas emerytury. Nieruchomości zresztą nigdy nie wyjdą z mody, są i będą uważane za podstawowe potrzeby człowieka.

W porównaniu z innymi formami inwestycji dokonanych z myślą o emeryturze, nieruchomości mają jedną niepodważalną zaletę – to prawo własności do trwałego, realnie istniejącego majątku. Nieruchomości bez względu na inflację, stagnację lub recesję gospodarczą zawsze będą miały jakąś realną wartość, (czego nie można zagwarantować w przypadku większości papierów wartościowych i gotówki).

Ale aby zwiększyć swoje szanse na dobrą inwestycję, powinniśmy koncentrować się na tych nieruchomościach, które będą atrakcyjne także za wiele lat.

Liczy się lokalizacja, standard, sąsiedztwo i mnóstwo innych czynników, które wpływają na wartość mieszkań, biur, działek czy powierzchni handlowych.

Nieruchomość to inwestycja, z której można korzystać na wiele sposobów: sprzedając ją, wynajmując albo użytkując osobiście.

Warto np. pomyśleć o zakupie mieszkania w celach inwestycyjnych, pod wynajem.

O takim zakupie powinny pomyśleć szczególnie osoby, które dzisiaj osiągają przychody pozwalające na sfinansowanie zakupu, a jednocześnie nie mogą liczyć na zbyt wysoką emeryturę w przyszłości.

Odwrócona hipoteka

Odwrócona hipoteka jest narzędziem finansowym, zaprojektowanym, jako forma pomocy finansowej, pozwalającym właścicielom prawa do nieruchomości uwolnić zgromadzony w niej kapitał, by go efektywnie wykorzystać i pozostawać jednocześnie przez całe życie pełnoprawnym właścicielem nieruchomości objętej umową o odwrócony kredyt hipoteczny.

Od zwykłej sprzedaży nieruchomości różni ją fakt, że dotychczasowy właściciel ma pełne prawo do korzystania z mieszkania aż do śmierci.

W zamian za przeniesienie własności nieruchomości po śmierci, właściciel mieszkania otrzymuje kredyt w dowolnie wybranej formie: wypłaty jednorazowej, wypłaty w ratach, wypłaty w postaci linii kredytowej lub kombinacji tych trzech. Rozliczenie tego kredytu nastąpi dopiero po śmierci kredytobiorcy, a nadwyżkę, jeśli taka będzie bank przekaże spadkobiercom.

Kredytobiorca przez cały czas trwania umowy jest właścicielem nieruchomości i ma obowiązek zamieszkiwać ją z przerwami nie dłuższymi niż rok, ma też określone obowiązki.

Są nimi: regulowanie niezbędnych opłat za nieruchomość, ubezpieczenie nieruchomości (jak przed zawarciem umowy o odwrócony kredyt hipoteczny) oraz utrzymywanie jej w dobrym stanie pod rygorem odstąpienia od umowy przez kredytodawcę. Jak widać dotrzymanie warunków umowy jest rzeczą dziecinnie prostą i nie wykracza poza ramy zwyczajnego użytkowania nieruchomości.

Podstawowy problem polega na tym, że w Polsce kwestia odwróconej hipoteki nie została jeszcze uregulowana prawnie.

Odwrócony kredyt hipoteczny (a także dostępna w tej chwili renta dożywotnia) to rozwiązanie budzące sporo kontrowersji. Chodzi m.in. o kwoty wypłacane emerytom, które są znacznie niższe niż wartość nieruchomości. Obawy budzi także sytuacja, w której beneficjent dość szybko umiera, a mieszkanie zostaje przejęte za bezcen. Powstająca ustawa ma umożliwić prawnym spadkobiercom wykupienie nieruchomości.

Ale dla osób samotnych i posiadających mieszkanie odpowiednie dla swoich potrzeb odwrócona hipoteka może być sensownym rozwiązaniem, które uzupełni emeryturę.

Odwrócony kredyt hipoteczny ma być instrumentem finansowym adresowanym do ściśle określonej grupy odbiorców, a mianowicie do właścicieli (lub współwłaścicieli) nieruchomości (lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, czy prawa do wieczystego użytkowania gruntu), bez względu na wiek (najkorzystniejszy dla tych, którzy ukończyli, co najmniej 62 lata) i nie zamierzają przez okres trwania umowy zmieniać miejsca zamieszkania na dłużej niż rok.

Inwestowanie w metale szlachetne

Istnieje kilkadziesiąt twardych argumentów za tym, że złoto i srebro (zwłaszcza srebro), będą najbardziej opłacalnymi inwestycjami w nadchodzących latach, to nie znaczy, że nie są obarczone ryzykiem.

Trudno przewidywać przyszłość, ale wydaje się, że inwestycja w metale szlachetne, jako uzupełnienie długoterminowego portfela, jako zabezpieczenie na wypadek przyszłych kryzysów finansowych wydaje się rozsądna.

Boom na tego rodzaju inwestycje pojawi się w Polsce w ostatnich kilku latach.

Dlaczego warto inwestować w złoto?

Naiwna wiara w emeryturę. Kilka sposobów na zapewnienie sobie większych pieniędzy na starość

Kategoria: Felietony

Opublikowano: niedziela, 05, styczeń 2014 23:00

Odsłony: 7206

Po pierwsze dla ochrony kapitału, a po drugie dla zyskowności inwestycji.

Jeśli zdecydujemy się kupić złoto, to najlepiej w formie markowych sztabek i monet bulionowych. Generalnie monety bulionowe są lepsze w przypadku mniejszych inwestycji, sztabki natomiast warto wybrać przy naprawdę dużych zakupach. Monety, bowiem nie są numerowane, (co zapewnia większą anonimowość), ich rozmiary są powszechnie znane i łatwe do sprawdzenia.